

TRGOVSKI LIST

Licijska knjižnica,
Ljubljana

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Uredništvo in upravništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
— Dopisi se ne vračajo. — Št. pri čekovnem uradu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 D, za pol leta 90 D, za četrt leta 45 D, mesečno 15 D; za inozemstvo: 210 D. — Plača in toži se v Ljubljani.

LETO VI.

LJUBLJANA, dne 1. maja 1923.

STEV. 49.

Je li to kulminacija modrosti devizne politike?

Zagrebskem »Der Morgen«, je poslalo več izvoznikarjev sledečo krifiko:

O umestnosti, oziroma o neumestnosti od različnih finančnih umetnikov zamišljene devizne politike, se je že toliko pisalo, da bi se zdelo skoraj nemogoče, odkriti pri celi stvari še kaj novega. Namen teh vrstic bi bil le, obrniti splošno pozornost na nekatere nove uvedbe pri Narodni banki, ki se morebiti zdijo mnogim brezpomembne, a bi vendar mogle od finančnega ministra izdatim odredbam glede povzdige izvoza zadati globoke rane, če jih že ne celo popolnoma onemogočijo.

Ne glede na to, ali bi bilo mogoče, dvigniti vrednost dinarja potom deflacije, in ali je zlata pariteta edino zveličavna itd., mora vsako gospodarstvo, državno ali pa zasebno, temeljiti na solidarnosti in zaupanju. Ne, da bi kaj prefraval, lahko trdimo, da velja to naziranje v veliko večji meri za državno gospodarstvo in za državna podjetja, ako namreč res hočemo, pomagati dinarju, da se postavi trdno na noge. Bridka resnica je to, o kateri se mnogo piše, katero pa žalibog merodajni faktorji veliko premalo upoštevajo.

Preidemo h konkretnosti. Kot je znano, morajo izvoznikarji prodati za to avtoriziranim bankam devize za že izvoženo blago, kakor tudi za blago, ki ga bodo še izvozili. — Banke same pa so obvezane, ponuditi Narodni banki tretjino devize in sicer dotičnega dne, ko so prejele naročilo, najkasneje do 10. ure dopoldne.

Nič ni od tega izvajanja naravnostnejšega in za državne interese pra-

vičnejšega, namreč pod pravimi okoliščinami. — Z eno besedo, zelo umna ideja finančnega ministra, ker namreč privalno gospodarstvo služi interesom države, ne da bi bili njegovi lastni interesi posebno ogroženi. — Do tu gre vse v najlepšem redu, zdaj pride način izpeljave; o tem pa moramo takoj omeniti, da ne le, da se ne vrši v redu, ampak celo v najskrajnejšem neredu. Dogodijo se n. pr. sledeči »slučaji«: Narodna banka izjavi, da je pripravljena, sprejeti tretjino ponudene devize, ne da bi seveda navedla, po kakem kurzu. Ta prevzemni kurz se namreč določi na podlagi borznega prometa, ki se vrši isti dan ob 12. uri. Sele drugi dan nato prejmemo kurze, po katerih se je zaračunavalo, ki pa sploh niso nikaki kurzi, ampak popolnoma poljubno sestavljeni nesmisel, ki povzročajo bankam veliko nevolje, difference, prepiranja itd., dotičnega izvoznikarja pa se brezvestno izkoristi. Ne smemo se potemtakem čuditi, če slišimo iz inozemstva tozadevno različne opazke, in sicer ne posebno laskave za denarni zavod in ki lahko zelo nepovoljno vplivajo na kredit naše države v inozemstvu. V imenu pravičnosti in morale, dostojnosti, kakor tudi v interesu splošne javnosti se obrachamo tem potom z nujno prošnjo na gospoda finančnega ministra, naj ne dopusti, da bi pametne in dobro mišljene odredbe ostale po nerodnosti podrejenih organov nekako skrupucalo, da ne rečemo kaj drugega. Ali morebiti ni to nekaj neodpušljivega, če se povrne za obligatno tretjino Din 17.85 za sv. fr., če je pa oficijelni kurz Din 18.10, ali za liro Din 4.85 mesto Din 4.93? Ne vedo li na merodajnih mestih, da znaša dosikrat ta diferenca sama več, kot mi izvoznikarji pri več pošiljkah po trdem trudu in riziku sploh zaslužimo.

II. OSEBNI DAVKI.

1. Pridobnina po I. in II. poglavju zakona o osebnih davkih, rentnina in dohodnina; davek na tanižjeme.

a) Glede osebnih davkov odločuje vobče delegacija ministrstva financ kot zadnja inštanca in gre do potemtakem tožbe proti odločbam delegacije na upravno sodišče v Celju.

Le v posameznih primerih odločuje ministrstvo financ po generalni direkciji neposrednih poreza bodisi kot edina ali kot druga in zadnja inštanca. Kot edina inštanca odločuje ministrstvo v pogledu porazdelitve pridobnine (§§ 37 in 102 zakona) in glede povračila stroškov za vpogled v poslovne knjige (§ 278 zakona), ako ste to povračilo odredili davčni komisiji II. stopnje (pridobninska deželna komisija, prizivna komisija). Kot druga in zadnja inštanca odločuje ministrstvo glede popusta na pridobnini (§73 zakona) ali na dohodnini (§ 232 zakona). V vseh teh primerih je dopustna tožba na državni svet v Beogradu.

b) Pri prireditvi dohodnine in konfingent. pridobnine sodelujejo davčne komisije: pridobninske komisije določajo davčne postavke, dohodninske komisije ugotavljajo dohodke in odmerjajo dohodnino. O pritožbah odloča v drugi inštanca glede pridobnine »deželna pridobninska komisija«, glede dohodnine »prizivna komisija«. Proti odločbam teh komisij gre strankam tožba

na upravno sodišče, kamor se lahko pritoži tudi predsednik tako deželne pridobninske kakor prizivne komisije.

c) o kaznih, kolikor jih dopušča zakon, odločuje, ako gre za redovne kazni, delegacija, če pa gre za prikrajžbo ali zatajbo sicer tudi delegacija toda v mešanem senatu, ki šteje 5 članov, izmed katerih morajo biti najmanj 2 sodnika in 1 lajik. Proti razsodbam tako delegacije kakor kazenskega senata se lahko vložijo tožbe na upravno sodišče.

2. Davek na poslovni promet. O pritožbah glede odmere tega davka in naloženih kazni, ki jih je strankam vložiti pri delegaciji, odloča finančnega ministra generalna direkcija neposrednih poreza; nadaljna tožba gre na državni svet v Beogradu.

Ako se še enkrat predočimo gornja razmotrivanja, vidimo, da se z upravnimi sodišči ni ustvarilo upravnega sodstva v pravem pomenu besede, ampak da se je uredilo le upravne inštanice. Vse prejšnje tretje inštanice so se odpravile in nadomestile z upravnimi sodišči. Vendar pa gre tožba v primerih, v katerih se izpodbija odločbe generalne direkcije neposrednih ali posrednih davkov ali ministrstva za finance, na državni svet. Ako se uvažuje, da odločuje državni svet tudi o tožbah proti razsodbam upravnih sodišč, je državni svet pravzaprav zadnja in praviloma četrti upravna inštanca.

Delokrog državnega sveta je skoro preobsežen. Odloča o vseh pritožbah zoper razsodbe upravnih sodišč, o tožbah zoper ukaze in odločbe ministrskega sveta in posameznih ministrstev in končno tudi o določbah, o katerih odločuje posamezni resortni ministri. Delokrog državnega sveta bodo po nepotrebnem pomnožile malenkostne zadeve, posebno glede posrednih davkov, s katerimi se bo moral pečati državni svet edino le zaradi tega, ker se proti odločbam finančnih okrajnih ravnateljstev skoro praviloma pritožbe ne vlagajo pri delegaciji ministrstva financ, marveč odloča o njih ministrstvo samo. Praksa bo brezdvomno dokazala, da je potreba v tem oziru delokrog državnega sveta omejiti v tem smislu, da se bo tudi glede posrednih davkov odkazovalo odločevanje o pritožbah v II. instanci.

K zaključku zagrebškega sejma.

Že lanski zagrebški sejm je dosegel lepe moralne kakor materijalne uspehe, s katerimi je lahko Zagreb zadovoljen. Letošnji sejm pa je kakor nam je znano zaključil mnogo boljše kot lanski.

Lanski sejm je dobil od vlade subvencijo, katere pa je to leto izostala, in vendar kaže to letni sejm učiten napredek, ter zamoremo po vsem tem trditi, da se bode od leta do leta bolj razširil in ojačil. Pri pregledu letošnjega sejma lahko z gotovostjo konstatiramo, da so izloženi vzorci po svoji kvaliteti mnogo boljši od lanskih kar dokazuje, da je v tem kratkem času naša produkcija in naša industrija v tem pogledu pokazala očiten napredek. To je znak, da naši producenti in industriji računajo z novo situacijo, da skušajo zadovoljiti potrebam konzuma naše države, ter postati

neodvisni od inozemstva, katero je bilo nakdaj naš edini dobavitelj. Ta napredek in stremljenje se vidi v vseh panogah.

Razlika današnjega sejma in prvih sejmov v letu 1910, 1911, 1912 in 1913, kateri so bili nekako zabavljšče spojeno z malim sejmom brez značaja, je ogromna.

Letošnji sejm ima 18 oddelkov in to:

1. kože in proizvodi iz kož;
2. les, proizvodi iz lesa, pohištvo, kolarstvo;
3. ščetkarstvo in pletarstvo;
4. steklo porcelan, pečarstvo;
5. optika, mehanika, zdravstvene priprave;
6. papir, grafika;
7. draguljarstvo;
8. galanterija;
9. narodne umetnine;
10. tekstilna industrija, obleke;
11. krznarstvo;
12. poljedeljski izdelki;
13. zdravstvena kemija, kozmetika;
14. gospodarska in stavbena kemija;
15. stavbinstvo in kamnati izdelki;
16. elektrotehnika, kovinarstvo in strojedelstvo;
17. razno;
18. kolektivna izložba za propagando.

Razstavljeno je torej na prostoru sejma vse, kar more kulturni narod rabiti. Razstavilo je letošnje leto okrog 592 tvrdk in sicer: od teh 454 domačih, ostalo pa inozemske tvrdke.

Problemi in vidi jugoslovanske gospodarske politike.

Dr. Kostrenčić, generaini ravnatelj Jugoslovanske banke v Zagrebu, se je izjavil glede naše gospodarske politike takole:

Koncem januarja je pisal finančni ministier Stojadinović upravnemu svetu Narodne banke pismo, v kojem odobruje politiko Narodne banke v zadnjih mescih, ki kredite omejuje. Pravi, da bi bilo dobro, če bi banka še nadalje vztrajala na tem stališču. Da ne bo šla valuta nazaj, ni potrebno samo nenatisnjene bankovcev na račun države, temveč tudi, da ne daje Narodna banka trgovini in industriji lahkomišelnih kreditov. Če bi se že dovoljeni krediti drugače razdelili bi s dosegli ugodnejši rezultati kakor so se. Po narodno-gospodarski važnosti moramo podpirati posamezne gospodarske panoge, zlasti nas mora voditi princip, da dvignemo produkcijo. Valutna politika fin. min. mora dobiti oporo v finančni politiki Narodne banke. On pa da bo skrbel za to, da se državni dolg pri narodni banki nikakor ne poveča, temveč po možnosti zmanjša. Najbrž se bo že pred novim budžetom zmanjšal državni dolg pri narodni banki iz rednih kreditov. Državni dolg pri banki je znašal zadnjega februarja letos 960 milijonov dinarjev. — Minister je končal svoje pismo s ponovnim pozivom na Narodno banko, naj sodeluje na stabilizaciji okrepi valute in na saniranju kreditnih razmer.

To pismo sem moral omeniti — pravi Kostrenčić —, da imam primeren uvod za svoja razmotrivanja. Prvi cilj našega finančnega ministra je stabilizacija in okrepitev valute in kot prvo sredstvo k temu smatra on dosledno politiko deflacije, to je zmanjšanje števila bankovcev. In nobenega dvoma ni, da temelji politika deflacije na prav pravilnem principu. Prvo praktično vprašanje je pa to, če je ravno sedaj pravi čas za tako politiko in če jo morejo voditi, ne da bi produkciji trajno škodovali. Pri presojanju tega vprašanja moramo upoštevati gospodarske momente, v prvi vrsti pač položaj Narodne banke. Ta je v letu

Finančna uprava v Sloveniji in upravno sodišče v Celju.

(Konec.)

B. NEPOSREDNI DAVKI.

I. Realni davki: zemljarina, hišna razredarina in hišna najmarina.

V splošne se lahko reče, da je šla inštančna pot do ministrstva financ. Le malo izjem je bilo, v katerih je odločevala delegacija ministrstva financ kot druga in zadnja inštanca, namreč

1. o razvidnosti in reviziji zemljiškega katastra;
2. o odpisu zemljarine vsled elementarnih nezdod;
3. o poizvedbah hišnega najemninskega donosa;
4. po § 2 zak. z dne 9. febr. 1882, drž. zak. št. 17, o nek. spremembah zakonov o hišnem davku;
5. o odpisu hišne najmarine radi neizlirljivosti najemnine in 6. o davčnih ugodnostih za nova zidanja itd. V vseh teh primerih gre tožba proti odločbam delegacije na upravno sodišče v Celju in ravno tako v vseh ostalih primerih, v katerih je svojčas odločevalo ministrstvo kot tretja in zadnja inštanca, ter po čl. 18 našega zakona z dne 17. maja 1922 v državnem svetu in upravnih sodiščih je dopustna pritožba samo na eno višje oblastvo in konča torej sedaj inštančna pot brez izjeme pri delegaciji.

1922 označen posebno po dveh okolnostih. Njen menični porfelj je narastel leta 1922 za 863.469.894 dinarjev, na drugi strani je bilo pa kljub rastočim kreditom pomanjkanje denarja vedno večje, kar se je pokazalo posebno v neprestano naraščajoči privatni obrestni meri. Narodna banka je že videla trenutek, ko bo dosegla dovoljeno mejo bankovcev, to je trikratni iznos kritja, obstoječega v kovini in tujih valutah; nastalo je vprašanje, kaj naj Narodna banka napravi, ko bo ta meja dosežena. Najprej so mislili zvišati dovoljeni znesek bankovcev na štirikratni iznos kritja; potem je pa obveljalo drugo stališče, ki ga je vodstvo banke obrazložilo tretji redni letni skupščini 4. marca letos. To je stališče deflacijske politike. Obenem pa se je pojavila nova težkoča; prišla je žetev in čas izvoza. Bilo je treba financirati žetev in financirati izvoz. Da bi bilo to mogoče v zadostni meri, je sklenilo vodstvo banke, znižati vse kredite za 10% in izvajati strožje nadzorstvo nad onimi, ki iščejo kredita. Iz teh in iz drugih sredstev je dovoljevala banka izredne kredite, ki naj bi služili zlasti za olajšanje izvoza. Izvoz se pa v jeseni in pozimi leta 1922 ni razvijal v pričakovani izmeri; kljub temu so se pa uporabili vsi takozvani sezonski krediti in zahtevali so se od banke tudi novi krediti.

Vidimo, da ima vlada resen namen, pospeševati v dvojnem razmerju do Narodne banke cilje deflacijske politike. V pravi državni finančni politiki je pa še cela vrsta drugih okolnosti, ki posredno lahko delujejo v istem smislu. V prvi vrsti omenimo, da so se državni dohodki na davkih, carini, železnicah, monopolih itd. v zadnjem letu znatno dvignili. Vrh tega se je leta 1922 prvič, odkar je Jugoslavija, posrečilo napraviti redni budžet. Seveda je pa treba v svrhu uspevanja še dosti dela, da bo šlo naše narodno in državno gospodarstvo v polni meri navzgor. Predvsem se mora naš promet prav izredno potruditi, da bo v resnici zadostoval najvažnejšim narodno-gospodarskim potrebam. Danes so naše prometne razmere žalobno še take, da ne moremo dobiti niti enotne slike, po kateri bi lahko sodili nadalje.

Tudi naš izvoz, ki je odvisen seveda prav posebno tudi od prometnih razmer, moramo bolj stalno urediti, da bo omogočil gospodarskim krogom trajno prilagodjenje in orientacijo. Zdi se mi, da se bližamo izboljšanju izvoznih razmer. Tehnično smo eksport bistveno olajšali z vpeljavo takozvanega direktnega prometa — od 1. aprila naprej — med nami, Avstrijo, Ogrsko, Nemčijo, Čehoslovaško in Italijo. Upanje

je, da se bo tudi reško vprašanje slednjič povoljno rešilo. Bolj kakor se sploh naša gospodarska politika približuje stalnim razmeram, več je možnosti, da dobimo trdno podlago za razvoj našega gospodarskega udejstvovanja.

V ospredju zanimanja je danes deflacijska politika in na to se povračam. Brezdvomno moramo gledati na to, da napravimo našo valuto stalno in po možnosti več vredno; baš v ta namen naj bo deflacijska politika sredstvo. Ne smemo pa prezreti, da tukaj ne gre samo za deflacijo ali inflacijo, temveč samo za deflacijo v okviru večjega gospodarskega programa, ki ima vsa potrebna vodila; k temu spada razen preuredbe prometa tudi temeljita reforma in izenačenje našega razcepljenega in večkrat zastarelega davčnega sistema, ki bogatega kmetijstva skoraj nič ne obdavi. Samo tako, v stalni in organizirani zvezi z drugimi potrebnimi gospodarskimi reformami, bo deflacijska politika dosegla svoj cilj, dviganje nakupne vrednosti dinarja in stabilizacijo valute.

Brez kriz seveda ne bo; a to je zmeraj tako, kadar se kaj novega ustvarja; in če gremo še tako kvišku, vselej vidimo težke prehodne točke, ki jih moramo pogumno in potrpežljivo premagati. Danes, ko država ne dela novih dolgov in je Narodna banka, če ne v znamenju deflacije, pa vsaj v znamenju trdne neinflacije, se vprašamo, če ima nova politika že kakšen uspeh. Priznati moramo, da se je mednarodna politika glede naše države pomirila oziroma vsaj ostala na isti točki, da se je italijansko-jugoslovansko vprašanje vsaj deloma izčistilo, da se je eksport pomnožil, da se je dinar dvignil oziroma da vsaj ni prehudih profisunkov. Eno prednost ima nova politika na vsak način in sicer je to metoda narodnih sredstev; veljajo pa naravni momenti, ki so po znanstvenih in praktičnih izkušnjah merodajni za vsak gospodarski in finančno-politični razvoj. Zelo bi bilo želeli, da ostanemo na polju, ki smo ga začeli, to se pravi, na polju naravnih sredstev. Eno sredstvo je stanovitnost. Mi rabimo v naši finančni politiki stalnost, ki nas obrazuje nevarnih poskusov in ki je za naše gospodarske kroge če ne voditeljica, pa vsaj merilo. Drugo merilo je prostost. Mi hočemo sistem ki pusti gospodarskemu udejstvovanju prosto pot in ki naj ovira samo v brezdvomno potrebnih slučajih, če je že neobhodno potrebno, zraven pa dobro premisli, da produktivnosti nikakor ne smemo ovirati. Iz tega vidika moramo presojati tudi vprašanje, pri katerih podjetjih in kako

daleč smemo omejiti kredite, ki so v zvezi s politiko deflacije. Z eno besedo: Nismo na slabem potu. Mnogo imamo še dela in na več točkah moramo prijeti. Prihajamo pa vido- ma naprej.

Čas napredovanja pokrepuje našo samozavest in dviga zaupanje in spoštovanje tujcev do nas. Ni ga bilo še naroda, ki bi bil postal velik brez težkihkušenj; in najtežje, združitve vseh narodnih moči, smo koncem koncev le dosegli. Bili smo hrabri v boju in bomo hrabri in vztrajni tudi v zidanju.

Tako je govoril dr. Kostrenčič, mož, ki je prepričan, da je naša sedanja gospodarska politika prava. Vidimo, da je govoril ne oziraje se na politične momente, zgolj iz strogo gospodarskega stališča. Ker so pa politični momenti kolikor toliko merodajni — oziroma prav posebno merodajni — za gospodarski razvoj držav, se bo seveda pravilnost sodbe dr. Kostrenčiča v naših očeh tuintam nekoliko odkrnila. Zlasti dviganje in padanje valute ima še tudi drugo ozadje kakor nam ga je pa naslikal dr. Kostrenčič.

TRBOVELJSKI PREMOG IN DRVA

ima stalno v zalogi vsako množino

Družba „ILIRIJA“, Ljubljana

Kralja Petra trg 8. Telefon št. 220.

Trgovci in trgovski register.

(Nadaljevanje.)

G. Trgovski register.

V sedanjih člankih omenil se je večkrat vpis v trgovski register. Umestno je, da se na kraško še pojasni pomen in uredba trgovskega registra.

Register obstoji iz vložkov za posamezne tvrdke, vezanih v več ali manj obsežne knjige. Veliko sličnosti ima z zemljiško knjigo. V oboje je dovoljen vsakomur vpogled in z obeh je dati vsakomur prepise in izpiske.

V zemljiški knjigi so v imovinskem listu vpisane k dobičnemu vložku pripadajoče parcele in njih kulturna vrsta (njiva, travnik, vinograd, stavbišče itd.) ter z njih lastnino zvezane stvarne pravice. V lastninskem listu so vpisane lastninske pravice z omejitvami zadevajočimi lastnikovo osebo in v bremenskem listu vknjižena so bremena in do teh pridobljene pravice itd. Če se potem vpogleda še zemljejknjižni vložek zadevajoč listine, shranjene v zemljejknjižni zbirki in pa zemljejknjižno mapo, se dobi precej jasno sliko o lastnikovih imovinskih razmerah,

kar je izredne važnosti za presojo njegove kreditne zmožnosti.

Tudi trgovski register je nekako zrcalo, v katerem se kaže sicer slika dobične tvrdke, vendar nam pa trgovski register ne more dati podlage o tvrdkinih imovinskih razmerah v toliki meri, kakor zemljiška knjiga, osobito ne pri tvrdkah posameznega trgovca in javne trgovske družbe.

V register se namreč vpiše poleg tekoče številke in dneva vpisa v za to namenjene stolpce: besedilo tvrdke, kraj sedeža tvrdke in njenih podružnic, imetelj tvrdke, ime morebitnega prokurista evnt. kolektivna prokura, označba registerskih spisov in v zadnji stolpec vpisi, ki ne spadajo v prejšnje stolpce, osobito žejitna pogodba tvrdkinega imetelja.

Pri javnih trgovskih družbah vpišejo se vsi javni družabniki, ravno tako pri komanditnih družbah, pri teh tudi komanditisti in njih premoženjske vloge, pri komanditnih družbah na delnice in pri delniških družbah še izvleček iz družabne pogodbe s pristavkom v katerem zvezku knjige prilog je družabna pogodba z morebitnimi spremembami. V tem izvlečku mora biti pri komanditnih družbah na delnice osobito navedeno število delnic in njih znesek, in pri delniških družbah morajo biti osobito vpisani člani načelstva in oblika zastopanja družbe po načelstvu, višina temeljne glavnice ter število in znesek delnic z navedbo, če se glase na prinositelja ali pa na ime.

Jasno je, da se iz teh vpisov v register pač razvidi razmerje pri dobični tvrdki, nikakor se pa ne da sklepati na nje premoženjsko stanje. To je pa čisto umljivo. Med tem ko se vpisi v zemljiško knjigo tičejo nekaj stalnega, bodisi glede imovine bodisi glede bremen so vpisi v trgovski register, ki bi nudili sliko o tvrdkinem premoženjskem stanju, naravnost nemogoči. Pri trgovcih se tako imovina kakor tudi dolgov izpreminjajo vsaki dan. Spreminja se neprenehoma vrednost zaloge, višina tvrdkinih terjatev, ravno tako pa tudi višina njenih dolgov in tako dalje.

Zato nam trgovski register ne daje nikake slike o premoženjskem stanju tvrdke in to tudi ne pri delniških družbah in komanditnih družbah na delnice, čeprav je pri teh vpisana temeljna glavnica ter število in znesek delnic, ker se iz teh še nikakor ne da sklepati na višino tvrdkinih aktiv ali pasiv.

Isto velja tudi glede družb z omejeno zavezo, pri kojih je v register vpisana višina osnovne glavnice in na nje vplačani znesek, iz kojih se

LISTEK.

Gustav Freytag.

Dati - Imeti.

(Nadaljevanje.)

»Zdaj še eno prošnjo«, pravi Fink in se dvigne: »Kar sem vam sporočil o svojem prijatelju, naj ostane skrivnost med nama. Vašemu nežnočutju sem smel zaupati; v vsakih drugih tujih ustih bi pa smatral to kot nediskretnost napram sebi in svojemu prijatelju, gospodu Wohlfartu«. Zadnji besedi je tako ironično povdaril, da se je dami vsiljevala misel, da bo skrivnostni gošpod, ki se je zabubil v neki pisarni, nastopil v kratkem kot princ Alentov in Kurilov ali v kakem drugem nezaslišanem dostojanstvu.

»Kako pa naj našim znancem predstavim gospoda?« je vprašala ob slovesu.

»Kot mojega najboljšega prijatelja; v vsakem oziru sem porok zanj in prepričan sem, da bo naš krog s tem gospodom veliko pridobil.«

Ko je bil Fink že na cesti, je zelo nespoštljivo mrmral: »Ta stara gos je klastala za mojimi besedami kot

kužek za koščki mesa, in do vrata se je pogreznila v moje laži. Na ubogega mladeniča bi drugače posrtni in prezirljivo gledali; zdaj pa bodo menili, da se zavzema zanj neki tuj mogočnik, in pred tem se plaziti po kolenih, smatrajo kot čast. S fantom bodo zato tako vljudno in prijazno ravnali, da bo moj mali prijatelj kar očaran. Nikoli bi si ne bil mislil, da mi bo zanemarjena puščava ob obrežju Long-Island pripomogla kdaj v življenju do take imenitne šale.

Seme, ki ga je raztrosil Fink, je padlo na rodovitna tla. Gospa pl. Balderck je kot razumna ženska imela pri plesnih vajah pred očmi tudi svoje zasebne interese. Bila je pač pred vsem mati in našla bi bila rada pripravnega zeta. Njena hčerka je imela petnajst let, in Fink je imel vse liste dobre lastnosti, s katerimi naj bi bil po materini želji ozaljšan njen bodoči soprog. — Iz dolgega izkustva je gospa vedela, da so take privatne plesne šole izvrstno sredstvo, da se odraslim, izkušenim gospodom pokažejo mlade dame v najlepši luči. Pri tem je le ena edina težkoča, namreč, da je te vrste gospode težko pridobiti, da bi se udeleževali takih zabav. Obhajal jo je nenaraven

strah, da ne bo mogla Finkovega srca ogreti za plesno šolo. V njeno nemalo presenečenje pa je bil Fink takoj pripravljen, plesati celo zimo v njeni hiši; staval je celo pogoj, da ga mora gospodična Evgenija že vnaprej izvoliti za svojega prvega in glavnega plesalca. Zato se je tudi bavila mati s plesno obleko ravno tako skrbno, kakor ji je priporočil Fink svojega varovanja. Morebiti bi se bila odločila, tudi brez njegovega izrecnega priporočila, dovoliti pisarniškemu nameščencu vstop k plesnim vajam, vendar so ji porodneža namigavna zelo dobrodošla. Sicer so se ji porajali mali dvomi o resničnosti teh izvanrednih okoliščin, kajti Finkova narava je bila že taka, da mu ni smela nikoli popolnoma zaupati, toda njena materinska ljubezen jo je spravila do tega prepričanja, da mora upoštevati in uvaževati tudi to, kar je bilo za njene oči še skrito in nejasno. Urno je naznanila vsem prijateljskim rodbinam, da je pridobila gospode, in pri tej priliki okrasila osebo gospoda Wohlfarta z različnimi skrivnostmi in namigavanji. Ko sta to malenkost, ki jo je ona mogla povedati, hipoma potrdila še dva druga, vplivna, gošpoda, je bila ona sama, in ž njó

cela družba trdno prepričana, da gre tu za neki nenavadni slučaj. — Čez nekoliko dni se je v vseh boljših slojih šepetalo, da nastopi pri plesnih vajah neki strašansko bogati meščanski gospod, za katerega je nakupil ruski car neizmerna zemljišča v Ameriki.

Nekaj dni nato je peljal Fink Antona v hišo milostne gospe; novinec je bil oblečen v novo salonsko obleko, s prvimi glacié-rokavicami na rokah, — dariveno jagnje temnih sil, ki so nameravale, razrušiti mir njegove duše. Boječe je stopal po stopnicah, in z nevoljnim pogledom je opazil Fink, kako je prevzela tesnoba njegovo žrtev, ter mu nestrno zašepče: »Ne drzni se, zardeti pred temi ljudmi! Malomarno je vrgel služabniku svoj površnik ter odpeljal prijatelja pred oči milostne gospe. Te je bilo v resnici sama prijaznost, kot je prokoroval Fink. Z radovednostjo je gledala na ljubkega, boječega mladeniča pred seboj.

Z globokim poklonom ji je dejal Anton: »Edino-le zagotovilo mojega prijatelja, da ne boste, milostna gospa, na me prezirljivo gledali,

seveda ravno tako ne more sklepati na višino aktiv in pasiv.

Trgovski register obstoji iz treh oddelkov in sicer so to v smislu min. naredbe z dne 26. aprila 1906 št. 89 d. z.

1. oddelek A za posamezne tvrdke, javne družbe in komanditne družbe,

2. oddelek B za delniške družbe in komanditne družbe na delnice,

3. oddelek C za družbe z omejeno zavezo po zakonu z dne 6. marca 1906 št. 58 d. z.

(Dalej sledi.)

Ne samo ob slovesnih pojedinah,

ampak v pelek in svetek naj kuhajo naše gospodinjice »PEKATETE«. — So najcenejše, ker se zelo nakuhajo.

M. Savić:

Naša industrija in obrti.

(Nadaljevanje.)

Ker je velik interes nar. obrambe, da imamo čimveč izurjenih profesionalnih delavcev, je absolutno potrebno, da se otvori srednje šola za vse te vrste del, poleg tega pa tudi večerno šolo in v poznejšem času dnevno šolo, analogno kakor je naša vojno-obrtna šola pri vojni tehničnem zavodu v Kragujevcu. Poleg tega je treba šolati čimvečje število rudniških, topilniških in strojnih inženirjev in kemikov, da bi imeli ošobje za to kakor tudi za novoosnovane industrije.

Ako bo kdo vprašal, zakaj naj bi bilo to baš v Zenici in ne v Lubiji odnosno v njeni bližini, mu poročimo: Predvsem iz tega vzroka, ker tudi država ne sme imeti vse svoje podlage za vojno na enem mestu; 2. ker se tam še nahajajo i visoke peči i topilnice in valjalnice in je iz tega vzroka tu lažje dopolniti že obstoječo osnovno podlago, kakor pa da bi se na drugem kraju še le faka podlaga ustvarjala; 3. ker je treba imeti v vidu konzum železa v Srbiji in Črnigori ter v večjem delu Bosne in Hercegovine, ki si ga lažje nabavljajo iz Zenice, kakor pa iz Lubije. Poleg tega je treba vedeti, da se raztezajo skladi rujavlega premoga Zenica-Sarajevo na 70 km in so plasti 20 m globoke in znaša njih prostornina 900 km² ali dvesto milijonov kvadratnih metrov. Tega nima vsaka dežela in tudi ne na vsakem kraju. Poleg tega je treba vedeti, da je tam vodnih sil za 20—30.000 HP in da daje Vareš po 20—30.000 vagonov rude letno na stotine let, pa

me je ojunalo, da vam osebno izkažem svoje spoštovanje. — Dama se je pri teh besedah dobrobrčno smehljala, ali, po izjavi porednega Finka, rečala se je, ter odgovorila: »Gospod pl. Fink me je navdal z upanjem, da boste to zimo redni gost pri naših skromnih plesnih večerih.«

Anton se pri tem ni mogel premagati, da bi ne bil zardel. — Čez obraz se mu je razlil odsev sreče, in pričel je zagotavljati: »Z veseljem bi se jih udeleževal, če bi bil prepričan, da moja navzočnost ne bo tuji družbi v nadlego.«

Ko mu je dama z vneto to zaničala, je vstopila gospodična Evgenija; ko ji je mati predstavila Antona, mu je napravila tak dražestni poklonček, kakršne pač delajo petnajstletne dame tujim gospodom. Ves srečen in očaran od prijaznosti rodbine je odšel Anton po četrturni avdijenci v Finkovem spremstvu po stopnjicah navzdol. Nedolžni mladenič se je zadovoljen obesil svojemu prijatelju na roko in mu po cesti resno zagotavljal: »Nisem si predstavljal, da je tako lahko občevati z elegantnimi ljudmi.«

(Dalej prihodnjič.)

lahko tudi še večje množine. Ako se izkaže, da so visoke peči s plinom od rujavlega premoga najbolj ekonomične, potem je tu najboljša priložnost, da se zgradijo visoke peči od Vareša do Zenice, ker je v izobilju premoga, pa tudi ako bi tega ne bilo, potem je sigurno, da imajo švedske elektro-metalne visoke peči, za katere imamo dovolj vodnih sil, vsestransko možnost, da se med Varešem in Zenico zgradijo.

90. Industrija železnih izdelkov.

V Sloveniji se nahaja poleg varilnic in valjarn za železo in jeklo ter z njimi spojenih industrij, značajna industrija železnih izdelkov. V Sloveniji se izdeluje železna posoda, emajlirana posoda, kose in srpi, motike, krampi, rovnice, žebliji in žičniki, ključavničarski izdelki in okovje, izdelki za motorje in stroje, poljedelski stroji in orodja, železne konstrukcije itd.

Železno emajlirano posodo izdeluje tovarna Westen v Celju. Tovarna ima parne stroje in turbine za 700 HP, 32 stiskalnic za stiskanje pločevine, 41 strojev za rezanje pločevine, 22 naprav za uravnavanje in pritiskanje pločevine, 26 električnih strojev za obrobjenje, 25 strojev za predelavo pločevine in 12 peči. Poleg tega ima mehanično delavnico za popravila obratnih strojev, kakor tudi mehanično delavnico za izdelavo zabojev. Tovarna je lepo zgrajena, dobro in moderno instalirana in obračovana.

Ona je v stanju, da izdela dnevno pri polni zaposlenosti 15 do 20 tisoč kilogramov emajlirane posode in da zaposluje pri tem 1.000 do 2.000 delovnih moči.

Pri polni zaposlenosti bi znašala letna produkcija 4-5 do 6 milijonov kilogramov, medtem ko znaša tuzemski konzum le okrog 1-5 milijona kilogramov, tako, da bi morala tovarna dve tretjini svoje produkcije izvažati v inozemstvo, kakor v severno in južno Ameriko, Avstralijo, Albanijo, Bolgarsko, Anglijo in angleške kolonije, Francijo in francoske kolonije, Kitajsko, Grško, Nizozemsko in holandske kolonije, Indijo, Italijo, Portugalsko, Rusijo, Rumunijo, Špansko in Turško.

Westenova tovarna izdeluje vse vrste emajlirane posode, dalje tudi železno posodo iz surove pločevine, nebrušeno in brušeno, kakor kotle za vodo, lonce, ponve in podobno. Dalje izdeluje na račun kotlarjev bakrene kotle, katere potem kotlarji okujejo, odnosno jim dajejo izkovan izgled in pocinijo.

V kolikor nam je znano, namerava to podjetje zgraditi v Srbiji podobno tovarno za oskrbo Srbije, Bosne ter ostalih dežel balkanskega polotoka, kar je treba toplo pozdraviti. Z ozirom na izvoz izdelkov se dajo vse mogoče olajšave s tem, da se dovoljuje uvoz pločevine in ostalega materiala na povratek, kar bi bilo treba tudi v bodoče delati.

V Ljubljani se nahaja tovarna Lajovica za razne škaflije iz železne pločevine za pakovanje ličil za obuvale, pomad in ostalih masti. Ta tovarna je moderno urejena in je v stanju kriti večji del konzuma enostavnih in barvanih škaflij.

Kose in srpe izdelujejo gg. F. K. Ahačič in A. A. Globočnik v Trzinu. Oni izdelujejo kose in gladke nože ter srpe za sekanje slame; Karol Köllner v Slovenjem gradu, ki izdeluje 400 komadov kos na dan z 28 delavci in Henrik Kieffer pri Sv. Lovrencu nad Mariborom, ki izdeluje kose; zobčaste in gladke srpe, kakor tudi nože za rezanje slame. Srpov se izdeluje mnogo več, kakor pa jih moremo v tuzemstvu porabiti. Pri kosah pa smo v stanju kriti potrebo tuzemstva.

Motike, sekire, rovnice in kladiva izdeluje dleta in podobne predmete izdeluje železarna in livarna A. Pogačnika v Rušah pri Mariboru. Tovarna ima 5 »ajaksovih« kladiv, 5 motornih kladiv z oprogami, 5 motornih brusov in naprav za nasekanje žag. Izdeluje dnevno 500

do 600 komadov bodisi sekir, motik, cepinov ali podobnih predmetov. Namerava pričeti tudi z izdelovanjem listov za žage. Obratuje z vodno silo in ima dve turbini po 32 in 76 HP.

Motike, sekire, rovnice in kladiva izdeluje tudi komanditna družba Maksa Woschnagg-a v Rušah pri Mariboru in sicer letno okrog 24 do 48 tisoč komadov. Ta tovarna obratuje z »ajaksovimi« kladivom in zaposluje 16 delavcev.

Lopate, motike, sekire, cepine, rovnice in kotle za vodo, dela z 250 delavci »Tovarna železa in kovanega blaga na Muli« in izdela letno od 80 do 120 vagonov vlitnega in kovanega blaga za potrebe tuzemstva in za izvoz. Tovarna ima parni stroj z 250 HP.

Lopate in motike izdeluje tudi železarna Ivana Močnik-a v Loki pri Mozirju in sicer 40.000 komadov letno. Poleg naštetih izdelujejo lopate tudi večji kovači.

(Dalej.)

Solun.

Po judoslovansko-grški pogodbi ima Jugoslavija prosto cono v solunski luki in tudi posebne izredne privilegije na železniški progi Djevdjelija-Solun. Sele po določbah te pogodbe postane Solun za svoje jugoslovansko zaledje to, ker bi po svoji prirodni legi moral biti.

Mnogi pripisujejo Solun v prometnem in trgovskem oziru večji pomen nego Carigradu. Kajti Solun ima na pošu v bližnji Orijen pripravnejšo lego nego Carigrad. Tu se namreč v široki balkanski polotok najglobokejši zajeda zaliv egejskega morja, to je solunski zaliv, in tu se izteka na isto morje dolina Vardujeva, ki predstavlja skupaj z dolino Morave, s katero je zvezana preko le 400 metrov širokega razvodja v bližini Kumanova, prirodni kanal od Soluna do Beograda, od Levante do srednjega Podonavja, srednje Evrope. Niti ene enake prirodno-prometne črte nima balkanski polotok, važnosti Beograda na enem koncu odgovarja velik pomen lege Soluna na drugem koncu iste poti.

Iz Soluna vodijo, njegovi legi primerno, prirodna pota in po njih tekoče železnice na vse strani. Najvažnejša izmed njih je proga Solun-Djevdjelija - Skoplje - Niš - Beograd, druga proga gre mimo Sereša na Jedrene (Odrin ali Drinopolje v Bolgariji) in Carigrad, tretja proga pa vodi mimo Vodena na Bitolj, od te mu je ostal zadnji konec, in naposled v najnovejši dobi dograjena železnica proti jugu, to je pod Olimpom skozi Tesalijo na Atene.

Solun ima dobro pristanišče. Za Turčijo je izvažal poljedelske in živinorejske proizvode ter neznatne količine rud, uvažali pa so se industrijski izdelki in kolonijalno blago. V Solunu samem pa je nastalo tudi nekaj večjih obrtnih podjetij in tvornic, tako za predelovanje bombaža, kož, kovin, barv, mila, več parnih mlinov, pivovaren itd. Mesto ima svoj vodovod, napeljan izpod gore Hortač, ki se dviga na vzhodu nad mestom, od leta 1908 tudi električno razsvetljavo in električno cestno železnico.

Solun leži na onem mestu obale, kjer neha mehka večna naplavina Vardarja in Bistrice, ter začne gričevje. V najstarejši dobi se je imenoval najprej Terme, po toplih izvirkah, ki se nahajajo v bližini mesta. Makedonski kralj Kasandres si ga je izbral za prestolico in ga imenoval po svoji ženi Thesalonike, ki je bila sestra Aleksandra Velikega. Za časa Rimljanov je bilo mesto zelo imenitno in je že tedaj štelo nad 220 tisoč prebivalcev. V bizantinski dobi se je uspešno borilo proti napadom Slovanov, Avarov, Bolgarov in drugih; Turki so si osvojili to mesto leta 1430.

Po odkritju Amerike je Solun, kakor vsa sredozemska pristanišča, zelo nazadoval. V novejši dobi pa si je pod vplivom industrijskega raz-

voja srednje Evrope in poživitev prometa z bližnjim Orientom zopet zelo opomogel. Nove politične meje pa so po letu 1912 ovirale, da ne more Solun izvrševati svojih prirodnih funkcij.

Po svojem prebivalstvu je Solun zelo interesantno mesto. Po osvoboditvi že je štel 170.195 prebivalcev. Od teh je nekaj nad polovico židov - španjolv, ki so prišli v Solun koncem 16. stoletja iz Španije. Velika večina njih so ostali glede veroizpovedovanja izraeliti, manjši del, t. j. kakih 10.000, pa je sprejelo mohamedansko vero. Toda židje nimajo tu le trgovine v svojih rokah (dve tretjini trgovin je lastnina židov,) marveč opravljajo kot pridni delavci tudi vse vrste druga dela, celo največje posle navadni težakov zaposlenih v luki. Grkov je bilo v Solunu pred letom 1912 le kakih 25.000, Turkov pa okrog 40.000, a Slovanov do 10.000.

Izvoz in uvoz.

Ukinjenje zabrane izvoza. — Na zadnji seji je rešil gospodarsko-finančni odbor ministrov, da se ukine zabrana izvoza za vse vrste sena, buhača, ovsa, sladkorne pese in suhih rezancev sladkorne pese. Za oves je ostala dosežanja carina 10 Din, za sejo 5 Din, za oves 10 Din, za rezance sladkorne pese 10 Din pri 100 kg.

Narodno gospodarske zadeve. Trgovina.

Cena ameriškemu petroleju. Amerika je znižala v Pensilvaniji cene nečiščenemu petroleju za 25 centov.

Avstrijsko-italijanska trgovinska pogodba. Redakcija Irgovinske pogodbe med Italijo in Avstrijo je gotova. Definitivni tekst pogodbe se podpiše.

Ukinjeno povišanje cen sladkorja v Češkoslovaški. Češke rafinerije so za april povišale cene sladkorja za domači konzum od 4.30 na 4.95 Kč za 1 kg. Češkoslovaška vlada pa je to povišanje ukinila in se morajo viški, plačani med tem časom od odjemalcev, povrniti.

Industrija.

Koncesija z tvornico vagonov v smederevski Planiki je dovoljena po gospodarsko finančnem komiteju ministrov. Država se s to koncesijo zavezuje, da bo dajala tej tvornici mesečno 200 vagonov v pvpravilo.

Produkcija nafte v Rusiji. V začetku januarja je bilo v pelih velikih ruskih petrolejskih okrožjih 64 podzvetij s 1744 vrelci, medtem ko jih je bilo začetkom decembra samo 1688 v obratu.

Kuverte je začela proizvajati v Ljubljani tovarna Vider & Kokalj. Tovarniški stroji so najmodernejših tipov, ki omogočajo letno produkcijo do 90 milijonov kuvert. Izdelujejo se kuverte vseh oblik, razen tega tudi kuverte z okenci, ki so se do sedaj morale uvažati iz inozemstva. Visoko produkcijsko število in najmodernejši pripomočki omogočajo uspešno konkurenco v cenah in kvaliteti.

Carina.

Znižana izvozna carina. Gospodarsko-finančni odbor ministrstva je znižal izvožno carino za zdrob na 40 Din, za otrobe na 15 Din, za čebulo na 30 Din, za kozličje, jagnječje in kozje kože na 400 Din od 100 kg.

Promet.

Telefonske postaje, ki prejemajo in odpravljajo brzovjavke po telefonu. Splošno prevladuje mnenje, da one pošte, ki nimajo brzovjava, ki pa imajo telefonsko centralo, ne sprejemajo in ne odpravljajo brzovjavk. To mnenje je napačno. Po telefonskem pravilniku morajo vse pošte, ki nimajo brzovjava, ki pa imajo telefon, sprejemati od občinstva brzovjavke in jih odpravljati prav tako pa tudi došle brzovjavke dostavljati. Te pošte odpravljajo predane brzovjavke in prejemajo nanje naslovne brzovjavke po telefonu. V področju ljubljanske poštnice ne dirkecije so take pošte sedaj v sledečih krajih: Apače, Beltinci, Cankova, Črenšovci, Grobelno, Jezerko, Kokra, Križevci pri Ljutomeru, Polzela, Prosenjakovci, Rečeca na Paki, Ribnica na Pohorju, Ruše, Štraža, Sv. Jakob v Slov.

goricah, Sv. Marjeta pri Moškanjih, šent ilj v Slov. goricah, Trbovlje 2, Treptišče, Velika nedelja, Vuhred, Vuzeznica in Zavrče.

Kmetijstvo.

Organizacija vinogradnikov. Živimo v dobi vinske krize. Vinogradniki se morajo zavedati, da jih more rešiti le samopomoč. Ako se srnejo v frdno strokovno organizacijo zamorejo doseči vse, kar je potrebno za njih obstoj. — Taka organizacija je glavni savez jugoslavenskih vinogradov, ki združuje vse vinogradnike vse države. Nujno je potrebno, da osnujemo po naši lepi Dolenjski šliri podorganizacije tega saveza in sicer: enega za Belokrajino, enega za politični okraj novomeški, enega za sodna okraja Krško in Kostanjevica in enega za sodna okraja Mokronog in Radeče. Da se ta organizacija izvede sklicuje podpisani glavni tajnik zgoraj omenjenega glavnega saveza sledeče sestanke vinogradnikov: V nedeljo, dne 6. majnika 1923 ob 1. uri popoldne v šoli v Metliki za Belokrajino. Na praznik, dne 10. majnika ob 2. popoldne v šoli v Mokronogu za sodna okraja Mokronog in Radeče. Vinogradniki! Vsi, ki se zavedate, kakšna nevarnost nam preči, ako se sami ne pobrigamo za svojo bodočnost pridite vsi na omenjene shode. — Kmetijski svetnik B. Skalický.

Dobava, prodaja.

Dobava moke. V intendanturi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani se bo sklenila dne 7. maja t. l. direktna pogodba za dobavo 200.000 kg pšenične krušne moke (lipa 80%). Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Oddaja barvanja železne konstrukcije mostu. Pri ravnateljstvu državne železnice v Subotici se bo vršila dne 9. maja 1923 ob 11. uri dopoldne ofertalna licitacija glede oddaje barvanja železne konstrukcije bogojevskega dunavskega mostu (površina 32.000 m²).

Predmetni oglas je v pisarni Irgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Naznanila Trgovske zbornice.

Za izvoz živil. Neka tvrdka iz New Yorka prosi, da se ji vpošljejo ponudbe za izvoz življenskih potrebščin v Ameriko. Natančnejši podatki so interesentom na vpogled v pisarni Irgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

Iz naših organizacij.

Vabilo na redni letni občni zbor trg. gremija v Mariboru. Dne 13. maja t. l. ob 12 uri se vrši v gostilni Kramberger v Krčevini redni letni občni zbor trgovskega gremija mariborske okolice, na katerega se vsi člani vabijo.

Trgovski register.

V Irgovski register so se vpisale nastopne tvrdke: Ciril Vajt, trg. z mešaninim blagom in plefeninami v Kranju; T. Groschel, Irgovina z mešaninim, kolonijalnim, špecerijskim, materijalnim in delikatesnim blagom v Ljubljani; Ernest Sark, komisijska Irgovina v Ljubljani; Fran Šuštar, Irgovina z lesom v Ljubljani; Emerik Zelinka, Irgovina z žganjem in debelo izdelovanjem ruma, žganja in konjaka v Ljubljani; Trgovska agentura »Avala«, Vilko Aplih v Mariboru; Anton Kandare, Irgovina z lesom v Pobudu, Dr. K. Born, Irgovina z lesom in elektrarna pri Sv. Katarini pri Tržiču; Fr. Weinbergerja vdova, kuhanje in prodajanje apna, izdelovanje in prodajanje sodavice v Zagorju ob Savi. Zbrisala se je firma M. Dražil, Irgovina z mešaninim blagom v Ljubljani.

Razno.

Na konstituirajoči seji zagrebškega novoizvoljenega borznega sveta je bil izvoljen za predsednika borze Makso Antič, generalni ravnatelj Hipotekarne banke, za I. podpredsednika S. D. Alexander, predsednik Deželne zveze in

dustrijalec in za II. podpredsednika Vladimir Arko, veleindustrijalec in predsednik Slavenske banke.

Inozemski premog za železnice. Od prevrala so jugoslovanske železnice krile svoje potrebe premoga iz domačih premogovnikov in le za industrijska podjetja se je uvažala neznačna količina inozemskega premoga. Nedavno se je pa vlada odločila, da naj se tudi za železnice uvažata ta premog. V to svrhu so se pričela pogajanja z angleškimi in rumunskimi premogovniki.

Tržna poročila.

Žitni trg. Na novosadski produktivni borzi nohirajo žitu sledeče cene: pšenica 247.50 Din, ječmen 315 Din, oves 287.50 Din, koruza 260 do 262.50 Din, pšenična moka št. 00 700 Din, št. 0 675 Din, št. 2 650 Din, št. 5 585 Din, št. 6 520 Din, št. 7 455 Din. Mekinje 231.50 Din.

Cene kolonijalnemu blagu v Zagrebu so bile zadnje dni sledeče: kava: Rio 6, 41.50 Din, Rio 5, 42.50 Din, Rio 3, 44 Din, Santos 52 Din; sladkor: kocke 25.50 Din kristalni 23.25 Din; riž: Karolina 13 Din, italijanska glace 12.50 Din. Saigon 10 Din, Bruck 9 Din, Soje olje 30 Din, čokolada 55 Din, petrolej v zabojih 275 Din, v lesenih sodčkih 7.90 Din in v železnih sodčkih 16.80 Din.

Slavonski lesni trg. (25. t. m.) Cene v Din, postavno vagon slavonska postaja. Hraslovi hlodi I. 2000—2200, II. 1400—1600, hraslovi hlodi za furnije 2400—2700, fino hrstovo blago 2500—3500, hraslovina na zrcalni rez 3000—4000,

šiafli 2000—2500, bukovi hlodi I. 250—350, bukovi les, žagan I. 1500—1800, II. 1400—1600, bukovi frizi 750—850, javorjevi hlodi I. 720—800, jesenovi hlodi I. 500—650, brestovi hlodi I. 450—550, brzojavni drogi, hraslovi 50—70, železniški pragi, hraslovi 33—51, bukovi 40—50, les za kurjavo, bukovi, vagon I. 2750—3200, II. 2200—2300, mešani 2400—2700, oglje, vagon 10.000—11.000. Tendanca za hraslovino nekoliko slabša, za bukovino dovolj čvrsta.

Veletrgovina

A. Šarabon

v Ljubljani

- priporoča

špecerijsko blago

raznovrstno žganje,

moko

in deželne pridelke,

raznovrstno

rudninsko vodo.

Lastna pražarna za kavo
in mlin za dišave z električnim obratom.

Ceniki na razpolago.

GUMIJASTE TRAKOVE

za cepljenje trt priporoča

tvrdka Ign. Vok, Ljubljana, Sodna ulica 7

Podružnica Novo mesto, Glavni trg 73

Na veliko in malo!

Priporočamo: galanterijo, nogavice, potrebščine za čevljarje, sedlarje, rinčice, podloge (belgier), nadalje potrebščine za krojače in šivilje, gumba, sukanec, vezanine, svilo, tehtnice decimalne in balančne najceneje pri

JOSIP PETELINC

Ljubljana, Sv. Petra nasip 7.

Tovarna pralnega in dišečega mila

DJURKOVIĆ, RISTIĆ & KOMP.

Ustanovljena 1839. leta. (preje Gliša Janković in sin) Obnovljena 1897. leta.

KRUŠEVAC

Obvešča cenj. kupce, da izloži na Zagrebačkom Zboru od 22. do 31. aprila t. l. na ogled vse vrste dišečega in pralnega mila v

INDUSTRIJSKEM ODELENJU, SKUPINA XIII., br. 155.

Sprejemanje naročil se vrši vsak dan, dokler traja sejm, na sejnišču.

Delniška glavnica in rezerve Din 36,000.000.—.

Ustanovljena 1900.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

naznanja

da se preseli iz dosedanjih poslovnih prostorov Stritarjeva ulica št. 2 v poslovne prostore

v novodograjeni lastni bančni palači na Dunajski cesti števil. 1

Naslov za brzojavke: Banka, Ljubljana. v katerih prične 2. maja 1923 poslovati.

Telefon števil. 261, 413, 502; devizni oddelek števil. 503 in 504.

PODRUŽNICE: Brežice, Celje, Kranj, Maribor, Metković, Novi Sad, Ptuj, Sarajevo, Split, Trst, Gorica.